

บรรณานุกรม

- กรมควบคุมมลพิษ. (2550). สิ่งแวดล้อมเมืองและชุมชน. [ระบบออนไลน์].
แหล่งที่มา <http://www.environnet.in.th/evdb/info/urbanev/urbanev3.html>
(23 มิถุนายน 2553).
- กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลตำบลสุเทพ. (2552). สถิติผู้ป่วยในเขตเทศบาลตำบลสุเทพ
ปี พ.ศ. 2552. เอกสารอัดสำเนา.
- กัญญา จาอ้าย. (2551). การจัดทำร่างแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอย เทศบาลตำบลแม่ใจ อำเภอ
แม่ใจ จังหวัดพะเยา. วิทยานิพนธ์ ศีลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการส่งเสริม
สุขภาพ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- กาญจนา ภูกันก. (2541). ระดับทักษะการบอมนอกไซตในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่.
การค้นคว้าแบบอิสระ ศีลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์กับ
สิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- โกมล สนั่นก้อง. (2543). รูปแบบการส่งเสริมอาชีพเกษตรกรขององค์การบริหารส่วนตำบล
สันทรายและแม่แฝกใหม่ จังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่.
- ขวัญ สงวนเสริมศรี. (2529). ความรู้และความตระหนักของคณะกรรมการหมู่บ้านในการอนุรักษ์
ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ศึกษานิพนธ์อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี.
สังคมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- คณาจารย์สถาบันราชภัฏสวนดุสิต. (2544). เอกสารประกอบการเรียนวิทยาศาสตร์เพื่อคุณภาพ
ชีวิต. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- เจริญ ฟองศรี. (2542). การควบคุมโรคไข้เลือดออกโดยใช้กระบวนการเอไอซี บ้านกองลอย อำเภอ
ฮอด จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ศีลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
การส่งเสริมสุขภาพ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชัยรัตน์ ต.เจริญ. (2544). ความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณฝุ่นขนาดเล็กในอากาศบริเวณที่ทำงาน และ
สมรรถภาพระบบทางเดินหายใจส่วนล่างในกลุ่มคนงานของโรงงานอุตสาหกรรมบ่มใบ
ยาสูบไซแอมโทแบคโค อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ
สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ชอบ เข้มงวด และ โกวิท พวงงาม. (2547). การวิจัยปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วมเชิงประยุกต์.

กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สมารธรรม.

ดวงจันทร์ อาภาวัชรุตม์ เจริญเมือง. (2535). เชียงใหม่ในกระแสความเปลี่ยนแปลง. เชียงใหม่ : ศูนย์ศึกษาปัญหาเมืองเชียงใหม่.

_____. (2549). โครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการการศึกษาพฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา
มลภาวะทางอากาศของประชาชนเมืองเชียงใหม่. โครงการความร่วมมือระหว่าง
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) และสำนักงานสนับสนุน
กองทุนการวิจัย (สกว.).

นรินทร์ แก้วมีศรี. (2538). การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดสุขศึกษาในชุมชน
ชนบท. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

นิสรัตน์ ศิลปเดช. (2540). ประชากรกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต. กรุงเทพฯ: พิษณุการพิมพ์.

ประเวศ วะสี. (2541). ประชาคมตำบล ยุทธศาสตร์เพื่อเศรษฐกิจพอเพียง ศิลธรรมและสุขภาพ.

กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มติชน.

ปรีชา เปี่ยมพงศ์สานต์. (2540). สิ่งแวดล้อมและการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร : คณะเศรษฐศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปรีชา วงศ์ทิพย์. (2548). เอกสารประกอบการสอนกระบวนวิชา 006103 [Home and
Community]. สาขาวิชานานและชุมชน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

พิกุล นันทชัยพันธ์. (2539). รูปแบบในการพัฒนาศักยภาพในการดูแลตนเองของผู้ติดเชื้อเอดส์.
พยาบาลศาสตรดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.

พัชรินทร์ รัตนวิภา. (2547). การมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศของ
สมาชิกองค์กรชุมชนในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ ศิลปศาสตรมหา
บัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

พันธุ์ทิพย์ รามสูตร. (2540). การวิจัยเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วม. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาการ
สาธารณสุขอาเซียน มหาวิทยาลัยมหิดล.

รติรส บัวเปิด. (2550). การมีส่วนร่วมในการสร้างเสริมสุขภาพสตรีวัยหมดประจำเดือนของ
อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ตำบลบ้านแม อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่.
วิทยานิพนธ์ พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลชุมชน บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- วรรณวิมล แพ่งประสิทธิ์ และคณะ. (2539). รายงานการวิจัย เรื่อง การสัมผัสและภาวะสุขภาพของ
คนงานโรงโม่หิน จังหวัดพะเยา. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพะเยา.
- วิจารณ์ พานิช. (2547). การจัดการความรู้ เพื่อคุณภาพที่สมดุล. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ดีไซร์.
- วิบูลย์ ตรีถัน. (2539). การวางแผนแบบมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น.
วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษานอกระบบ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศิริ ฮามสุโพธิ์. (2543). สังคมวิทยาการท่องเที่ยว. ภาควิชาสังคมวิทยา คณะมนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏเลย.
- ศูนย์วิจัยด้านมลภาวะและอนามัยสิ่งแวดล้อม สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สุขภาพ
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (2550). การพัฒนากระบวนการรับรู้ผลกระทบทางสุขภาพจาก
มลพิษอนุภาคฝุ่นในอากาศ โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน กรณีศึกษาภาคเหนือตอนบน
ของประเทศไทย.
- สุกัญญา อธิปอนันต์. (2542). การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในงานส่งเสริมการเกษตร
โดยกระบวนการ A-I-C. กรุงเทพมหานคร.
- สุภางค์ จันทวานิช. (2542). วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- สิทธิณัฐ ประพุทธนิตสาร. (2547). เอกสารประกอบการสอน วิชา การพัฒนาชุมชน (165201).
ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สาคร ไชยอำมาตย์. (2547). การจัดการปัญหามลภาวะทางอากาศในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่.
การค้นคว้าแบบอิสระ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์กับ
สิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 1 จังหวัดเชียงใหม่. (2548). รายงานความก้าวหน้าการแก้ไขปัญหา
มลพิษทางอากาศจังหวัดเชียงใหม่. สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม.
- องอาจ นัยพัฒน์. (2548). วิธีวิทยาการวิจัยเชิง ปริมาณและเชิงคุณภาพทางพฤติกรรมศาสตร์และ
สังคมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : สามลดา.
- อำพล จินดาวัฒนะ. (2546). ปฏิรูปสุขภาพ : ปฏิรูปชีวิตและสังคม : บันทึกเสียงหนึ่งของการปฏิรูป
ระบบสุขภาพ. กรุงเทพฯ : สำนักงานปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ (สปรส.).

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ตัวอย่างแบบสัมภาษณ์การจัดการผลกระทบที่เกิดจากการผลิตอัญมณีต่อสุขภาพของประชาชน

บ้านช่างทอง ตำบลสุเทพ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

วันที่สัมภาษณ์.....เดือน.....พ.ศ. 2554

ชื่อ - สกุล ผู้ให้สัมภาษณ์.....อายุ.....

บ้านเลขที่.....หมู่ที่ 7 ตำบลสุเทพ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

คำชี้แจง แบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้สัมภาษณ์

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบต่อสุขภาพ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้สัมภาษณ์

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
2. ระดับการศึกษาสูงสุด ☐ ไม่ได้เรียนหนังสือ ☐ ประถมศึกษา
☐ มัธยมศึกษาตอนต้น ☐ มัธยมศึกษาตอนปลาย
☐ ปวช. ☐ อนุปริญญา
☐ปริญญาตรี ☐ สูงกว่าปริญญาตรี
3. สถานภาพสมรส ☐ โสด ☐ แต่งงานแล้ว (อาศัยอยู่ร่วมกัน) ☐ แยกกันอยู่
☐ หย่าร้าง ☐ หม้าย
4. กร้าวเรือนของท่านอยู่อาศัยในชุมชนนี้มาแล้ว ประมาณ.....ปี
5. จำนวนสมาชิกในครอบครัว (ที่อาศัยอยู่ร่วมกัน).....คน
6. อาชีพ ☐ ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ/รัฐวิสาหกิจ ☐ เกษตรกร
☐ รับจ้าง ☐ ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย
☐ นักเรียน/นักศึกษา ☐ อื่นๆ.....
7. โรคประจำตัว ☐ ไม่มี ☐ มี คือ
8. สมาชิกในครอบครัวประกอบอาชีพผลิตอัญมณีหรือไม่
☐ ไม่มี ☐ มี จำนวน.....คน ระยะเวลาที่ทำ.....ปี
9. ที่พักอาศัยของท่านห่างจากสถานที่ผลิตอัญมณี ประมาณ.....
10. ท่านเคยได้รับความรู้เกี่ยวกับผลกระทบต่อสุขภาพจากการผลิตอัญมณีหรือไม่
☐ ไม่เคย ☐ เคย ระบุ.....

ตัวอย่างแนวคำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึก

- ผู้ประกอบการ :
1. การประกอบอาชีพผลิตอิฐมอญในหมู่บ้านมีความเป็นมาอย่างไร
 2. ขั้นตอนในการผลิตอิฐมอญเป็นอย่างไรและในแต่ละขั้นตอนเกิดผลกระทบอย่างไรต่อตัวผู้ประกอบการ
 3. ท่านมีการดูแลและป้องกันผลกระทบจากการผลิตอิฐมอญที่มีต่อสุขภาพอย่างไร
 4. ท่านเคยได้รับผลกระทบต่อสุขภาพอย่างไรบ้างจากการประกอบอาชีพผลิตอิฐมอญ และมีแนวทางการแก้ไขอย่างไร
 5. ท่านคิดว่าการประกอบอาชีพของท่านมีผลกระทบต่อสุขภาพของคนในชุมชนหรือไม่ อย่างไร หากมีผลกระทบแล้วจะมีแนวทางการแก้ไขอย่างไร

- ประชาชนในพื้นที่ :
1. ท่านคิดว่าการผลิตอิฐมอญในหมู่บ้านของท่านมีประโยชน์ต่อครอบครัวและชุมชนของท่านหรือไม่ อย่างไร
 2. ท่านคิดว่าการผลิตอิฐมอญมีผลกระทบต่อสุขภาพของท่านและคนในชุมชนหรือไม่ อย่างไร (ด้านร่างกาย, ด้านจิตใจ, ด้านสังคม)
 3. ท่านจะมีแนวทางการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นเหล่านี้ได้อย่างไร
 4. ใครควรจะมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น
 5. หากให้ชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการคิด ร่วมวางแผน ร่วมกำหนดนโยบาย และร่วมตัดสินใจเกี่ยวกับกระบวนการจัดการผลกระทบจากการผลิตอิฐมอญ ท่านคิดว่าจะทำให้การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นไปอย่างตรงจุดและยั่งยืนหรือไม่

ภาคผนวก ข

ร่างกฎ กติกาสำหรับผู้ประกอบการผลิตอิฐมอญ หมู่บ้านช่างทอง ตำบลสุเทพ อำเภอเมืองเชียงใหม่

ร่างกฎ กติกาสำหรับผู้ประกอบการผลิตอิฐมอญ หมู่บ้านช่างทอง ตำบลสุเทพ อำเภอเมืองเชียงใหม่

วันที่ 7 มกราคม 2555 ณ ศาลาชนกประสงฆ์วัดช่างทอง

กฎ กติกา

1. ปฏิบัติตามคำแนะนำของคณะกรรมการและสื่งแวดล้อมเทศบาลตำบลสุเทพอย่างเคร่งครัด
2. คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมของประชาชนในพื้นที่ให้มากที่สุด
3. แบ่งระยะเวลาการผลิตอิฐมอญ ในเคาแบบเปิดโคให้เคลือบเป็นช่องดังนี้
 - ชุมชนช่างทอง อนุญาตให้มีการเผาระหว่างวันที่ 1 – 10 ของทุกฤดูเดือน
 - ชุมชนบ้านทุ่ง – บ้านสัน อนุญาตให้มีการเผาระหว่างวันที่ 11 – 20 ของทุกฤดูเดือน
 - ชุมชนบ้านต้นกอก อนุญาตให้มีการเผาระหว่างวันที่ 21 – 30 ของทุกฤดูเดือน

โคอนุญาตให้เผาอิฐมอญขนาดใหญ่ได้ไม่เกินครั้งละ 7,000 ก้อน และต้องมีการลงชื่อในเอกสารที่ประธานกลุ่มทุกครั้งก่อนเผา

4. ผู้ประกอบการใดที่มีสถานประกอบการอยู่ใกล้กับที่พักอาศัยของประชาชนในระยะ 0 – 300 เมตร ให้มีการใช้ผ้าขาวหรือผ้าใบคลุมรอบเคาเผา เพื่อป้องกันควันและฝุ่นละอองขนาดเล็กที่จะปลิวไปก่อกวนและแสบ

5. ผู้ประกอบการทุกรายต้องติดเครื่องสูบลมบนหลังคาเคาแบบเปิด เพื่อลดปริมาณฝุ่นละอองในอากาศ

6. ผู้ประกอบการทุกรายต้องมีการดูแลรักษาสุขภาพของตนเองในขณะที่ปฏิบัติงาน โคต้องสวมผ้าปิดจมูกปาก, หมวก และสวมเสื้อผ้าที่มีชนิดอู่สวม

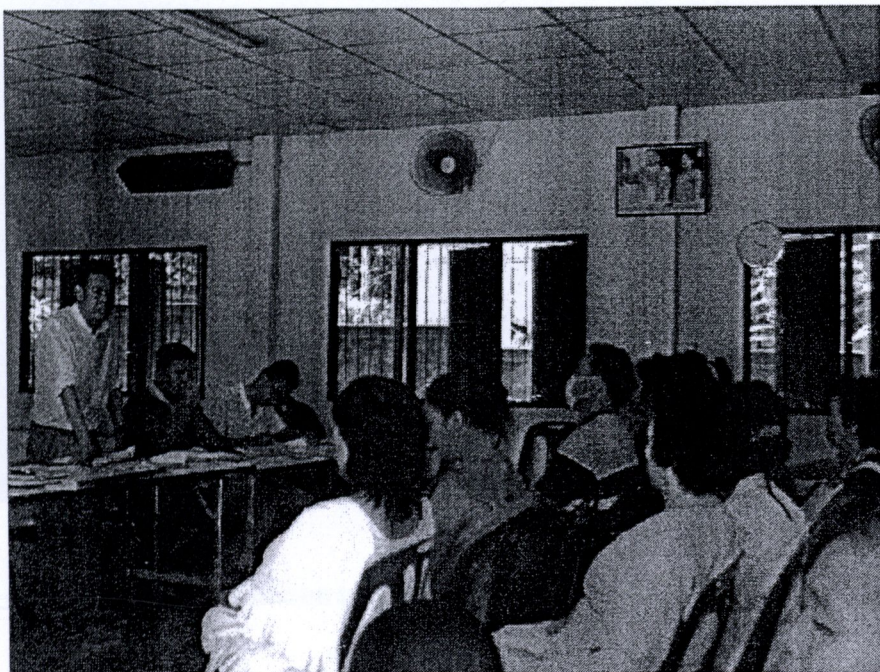
7. ผู้ประกอบการทุกรายต้องเข้าร่วมประชุมทุกครั้งทั้งทางกลุ่มผู้ประกอบการผลิตอิฐมอญ มีการนัดหมาย

บทลงโทษ

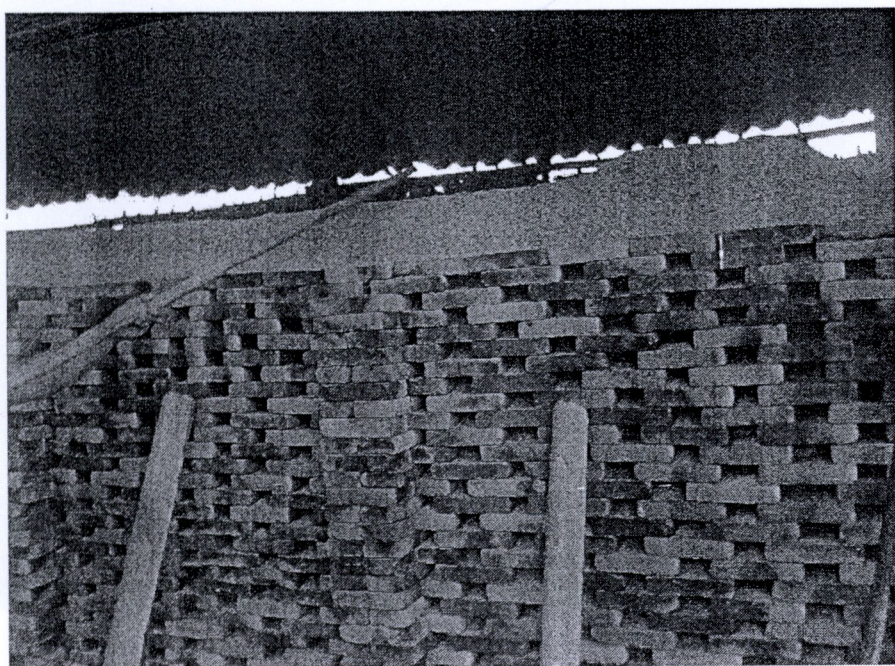
1. ว่ากล่าวตักเตือน
2. ปรับเงิน ตามที่กลุ่มผู้ประกอบการ ผลิตอิฐมอญเห็นสมควร
3. คัดลอกจากความเป็นสมาชิกกลุ่มผู้ประกอบการผลิตอิฐมอญ หมู่บ้าน ช่างทอง
4. อัดใบประกอบกิจการที่เป็นอัน ตราออกสุภาพ (ประเภทเผาอิฐ)

ภาคผนวก ก

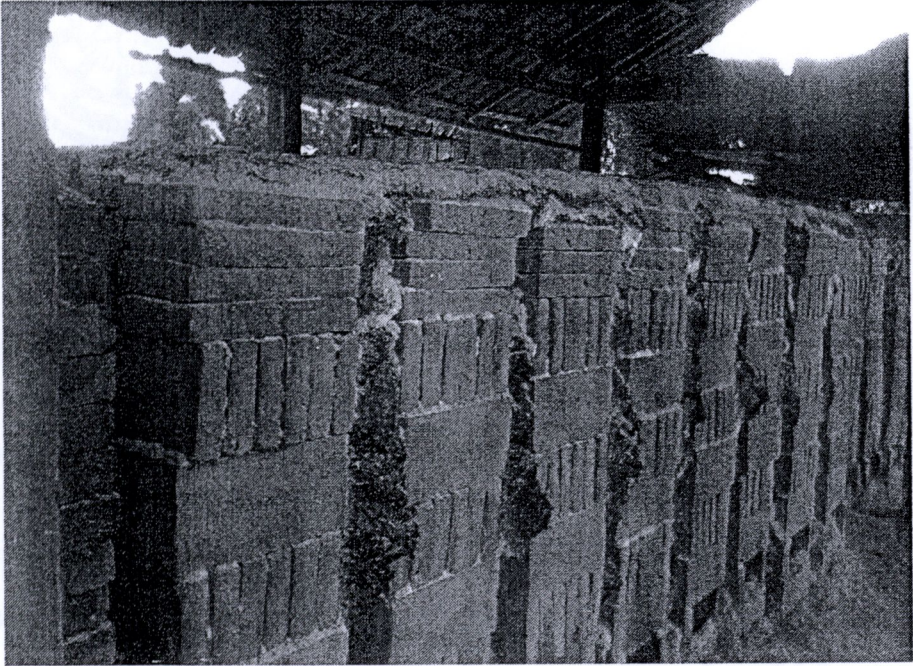
ภาพถ่ายประกอบการวิจัย

ภาพที่ 4 การประชุมเชิงปฏิบัติการกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย

ภาพที่ 5 เตาเผาอิฐแบบเปิด โดยใช้เกลบเป็นเชื้อเพลิง

ภาพที่ 6 ขี้เถ้าและฝุ่นละอองขนาดเล็กซึ่งเกิดจากการเผาไหม้ของแกลบ

ภาพที่ 7 โครงการตรวจสอบสุขภาพสัตว์จรร่วมกับสถานีนม้ายดำนลสุเทพ

ประวัติผู้เขียน

- ชื่อ-สกุล นางสาวฉัตรนภา อุ่นคำ
- วัน เดือน ปีเกิด 5 พฤษภาคม 2530
- ประวัติการศึกษา ปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต (บ้านและชุมชน) เกียรตินิยมอันดับ 1
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ประวัติการทำงาน พ.ศ. 2551
- ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ณ มูลนิธิเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (ภาคเหนือ)
- พ.ศ. 2552 – 2554
- เจ้าหน้าที่โครงการ มูลนิธิปิดทองหลังพระสืบสานแนวพระราชดำริฯ
- ปัจจุบัน
- นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

